

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

Кафедра квантової радіофізики та наноелектроніки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана з навчальної роботи

_____ Олексій НЕЧИПОРУК

« ____ » _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація наукових досліджень
з основами інтелектуальної власності**

для студентів

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

галузь знань

10 Природничі науки

спеціальність

105 Прикладна фізика та наноматеріали

освітня програма

Прикладна фізика та наноматеріали

вид дисципліни

обов'язкова

Форма навчання

денна

Навчальний рік

2022/2023

Семестр

1

Кількість кредитів ECTS

3

Мова викладання

українська

Форма заключного контролю

залік

Викладачі:

Ірина ДОБРОПРАВОВА, доктор філос. наук, завідувач кафедри філософії та методології науки.

Олексій НЕЧИПОРУК, кандидат фіз.-мат. наук, доцент кафедри квантової радіофізики та наноелектроніки.

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) « ____ » _____ 20__ р.
на 20__/20__ н. р. _____ (_____) « ____ » _____ 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробники:

Ірина ДОБРОПРАВОВА, доктор філос. наук, завідувач кафедри філософії та методології науки.

Олексій НЕЧИПОРУК, кандидат фіз.-мат. наук, доцент кафедри квантової радіофізики та наноелектроніки.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри квантової радіофізики
та наноелектроніки

_____Ганна КАРЛАШ

Протокол № __ від « __ » _____ 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіофізики, електроніки та комп'ютерних систем

Протокол № __ від « __ » _____ 2022 р.

Голова науково-методичної комісії

Сергій РАДЧЕНКО

« __ » _____ 2022 року.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – познайомити студентів із сучасною методологією науки, дати їм можливість засвоїти сукупність методологічних засобів науки взагалі та їхньої фахової дисципліни зокрема, ознайомити магістрів з понятійним апаратом інтелектуальної власності, виробити в них системне бачення проблеми, полегшити сприйняття ними спеціальних дисциплін навчального плану.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- Успішне опанування курсів «Філософія»,
- Знання теоретичних основ фахової дисципліни
- Вміння працювати з літературою та навички реферування.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою дисципліною. Вона забезпечує засвоєння методологічних та правових інструментів ведення наукової діяльності. Наукова діяльність розглядається з точки зору загально-філософських методів пізнання в об'єднанні з методологічними особливостями певної наукової галузі, а також з нормами інтелектуального права, що вимагає ознайомитись з методами пошуку та коректного використання наукової інформації.

4. Завдання (навчальні цілі):

- ознайомити студентів із сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень;
- сформулювати цілісне уявлення про науково-дослідницький процес;
- забезпечити освоєння навичок формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження;
- вдосконалити вміння пошуку, добору й опрацювання наукової інформації, точного формулювання мети, задач і висновків дослідження;
- навчання основам правових та економічних аспектів інтелектуальної власності.

Дисципліна спрямована на формування програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 14. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності:

- ФК 6. Здатність брати участь у обробленні та оформленні результатів експерименту.
- ФК 7. Здатність брати участь в роботі колективів виконавців, у тому числі у міждисциплінарних проектах
- ФК 8. Здатність брати участь у формуванні запитів щодо матеріально-технічного забезпечення досліджень.
- ФК 9. Здатність до постійного поглиблення знань в галузі прикладної фізики, інженерії та комп'ютерних технологій
- ФК 12. Здатність використовувати знання про фізичну природу об'єктів у роботах по створенню нових приладів, апаратури, обладнання, матеріалів і речовин, зокрема, наноматеріалів.
- ФК 14. Здатність брати участь у роботі над інноваційними проектами, використовуючи базові методи дослідницької діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1	студент повинен знати:			до 45

1.1	Філософські засади наукового дослідження	лекція	Тест, підготовка реферату	до 8
1.2	Поняття наукового методу та методології, основні методи наукового дослідження: емпіричні, теоретичні, загальнонаукові.	лекція	Тест, підготовка реферату	до 8
1.3	Відомі методологічні системи та моделі	лекція	Тест, підготовка реферату	до 8
1.4	Основні складові елементи системи права інтелектуальної власності в Україні	лекція	оцінювання виконання завдань для самостійної	до 5
1.5	Алгоритм набуття (виникнення) правової охорони різних об'єктів інтелектуальної власності	лекція	оцінювання виконання завдань для самостійної	до 6
1.6	Права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності	лекція	оцінювання виконання завдань для самостійної	до 5
1.7	Способи розпорядження правом на об'єкти права інтелектуальної власності	лекція	оцінювання виконання завдань для самостійної	до 5
2	студент повинен вміти:			до 45
2.1	розрізняти науку як систему знань, соціальний інститут та дослідницьку діяльність	семінарське заняття	Тест, підготовка реферату	до 15
2.2	розуміти роль наукової спільноти для функціонування науки	семінарське заняття	Тест, підготовка реферату	до 15
2.3	визначати питання інтелектуальної власності в нормах законодавства України	семінарське заняття	виконання завдань для самостійної роботи	до 15
3	Комунікація			до 5
3.1	вміти брати участь у науковій дискусії	семінарське заняття	оцінювання якості участі у дискусії	до 3
4	автономність та відповідальність			до 5
4.1	здатність до пошуку, оброблення аналізу інформації з різних джерел	Самостійна робота	оцінювання виконання завдань для самостійної	до 5
4.2	визначати процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення	Самостійна робота	оцінювання виконання завдань для самостійної	До 2

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни													
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1	4.2	
ПРН 2. Розуміння технологій, теоретичних та експериментальних методів дослідження властивостей речовин і матеріалів	+	+	+	+	+	+	+				+	+		
ПРН 8. Знаходити прогресивні та інноваційні рішення проблем і завдань при виконанні науково-технічних проєктів;	+	+	+	+				+	+	+		+	+	
ПРН 9. Встановлювати та аргументувати нові залежності між параметрами та характеристиками фізичних систем										+	+	+		

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання студентів: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю за процесом виконання самостійних робіт та оцінювання кінцевих результатів їх виконання і за результатами виконання самостійних завдань. Вклад результатів навчання у підсумкову оцінку, за умови їх опанування на належному рівні:

- результати навчання 1.1 – 1.7 [знання] до 45 %;
- результат навчання 2.1 – 2.3 [вміння] – до 45%;
- результат навчання 3.1 [комунікація] – до 5%;
- результат навчання 4.1-4.2 [автономність та відповідальність] – до 5%.

Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання: контроль здійснюється за таким принципом. Навчальний семестр має два змістові модулі: у змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) входять теми 5-10. Оскільки виконання самостійних робіт повністю охоплює перевірку засвоєння лекційного матеріалу, контрольні роботи не проводяться. Загальне оцінювання протягом семестрів виконується за сумою результатів семінарських робіт.

Підсумкове оцінювання (у формі заліку): форма заліку – комп'ютерний тест. (оцінюється від 0 до 40 балів). Умовою досягнення позитивної оцінки за дисципліну є отримання загальної суми балів (за семестрове оцінювання та залік разом) не менш ніж 60 балів, при цьому оцінка за фінальне оцінювання не може бути меншою 24 балів.

Умови допуску до підсумкового оцінювання: умовою допуску до заліку є отримання студентом сумарно не менше, аніж критично-розрахунковий мінімум 36 балів за семестр.

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання за формами контролю:

	ЗМ1		ЗМ2	
	Min. – балів	Max. – балів	Min. – балів	Max. – балів
Модуль 1	15	30		
Модуль 2			15	30
Виконання студентами самостійних робіт	0	5	0	5

Орієнтований графік оцінювання:

	Орієнтовний період для здійснення відповідної форма оцінювання
Виконання студентами завдань самостійної роботи	вересень-грудень
Залік	грудень

Розрахунок балів, які студент отримує при успішній здачі заліку:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>24</i>	<i>60</i>
Максимум	30	30	40	100

7.3. Шкала відповідності оцінок

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Зараховано / Accepted	60-100%
Не зараховано / Not accepted	0-59%

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	У тому числі		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1 Методологія наукових досліджень.				
1.	Наука як дослідження	1	-	3
2.	Методи та методологія.	1	-	3
3.	Множина методологічних систем.	2	2	8
4.	Методи емпіричного та теоретичного досліджень, структура емпіричного та теоретичного знання.	2	2	8
5.	Методологічні проблеми нелінійного природознавства як феномену постнекласичної науки.	2	2	8
Змістовий модуль 2 Система інтелектуальної власності				
6.	Поняття інтелектуальної власності, Місце і роль у розвитку суспільства	2	2	6
7.	Об'єкти права інтелектуальної власності	1	-	2
8.	Суб'єкти права інтелектуальної власності	1	2	8
9.	Система законодавства України про інтелектуальну власність	2	2	8
10.	Міжнародна система інтелектуальної власності	2	2	6
ЗАГАЛОМ		16	14	60

Загальний обсяг **90** год., в тому числі:

Лекції **16** год.

Семінарські **14** год.

Самостійна робота **60** год.

9. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. – К., 2009.
<http://www.philsci.univ.kiev.ua>

2. Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми : Університетська книга, 2017.

3. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. Підручник. Київ: «Київський університет», 2008.

4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
5. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності: Навчальний посібник. -К.: "Інст. інтел. власн, і права", 2005. -112с.
6. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О. Довгий, В.О. Жаров, В.О. Зайчук, В.Г. Кремень, В.М. Литвин та ін. - К.: Форум, 2002.-319с.
7. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика./ Наук.- практ. вид.: У 4-х т. / За заг. ред. О.Д.Святоцького. -Т.3. Промислова власність /Г.О. Андрощук, С.О.Довгий, В.С.Дроб'язко та ін.; За ред. ВЛ.Петрова, В.О.Жарова. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре". 1999.-656с.
8. Закон України "Про авторське право і суміжні права", від 23.12.1993 №3792-ХП.
9. Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", 15.12.1993

Додаткові:

1. Добронравова І.С. Синергетика: становление нелинейного мышления. - К., 1990. <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
2. Добронравова І.С. Норми наукового дослідження в нелінійному природознавстві // Філософська думка. 1999. №4. С.36-48.
3. Охорона інтелектуальної власності в Україні / С.О.Довгий, В.О.Жаров, В.О.Зайчук та ін. - К.: Форум, 2002. -319с.
4. Авторське право і суміжні права. Бондаренко С.В. - К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. - 260 с.
5. Патентне право. - К.: Інст. інтел. власн. і права. Кожарская И.Ю., Прахов Б.Г. 2003. - 140с.